

ԿՐՕՆԱԳԻՏԱԿԱՆ

Տ. ՇԱԿԵ ՍԱՅՐԱԳՈՒՅՆ ՎԱՐԳԱՊԵՏ ԱՆԱՆՅԱՆԻ ՔԱՐՈԶԸ՝
ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԷԶՄԻԱՍՆԻ ՍԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ
Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ
(4 սեպտեմբերի, 2016 թ.)

Յանուն Հօր եւ Որդոյ եւ Հոգոյն Սրբոյ. ամէն:

«Իսկ աշխարհի տրտմութիւն մահ գործէ»
(Բ. Կորնթ. Է. 11):

Սիրելի՛ Հավատացյալ քույրեր եւ եղբայրներ, այսօրվա ձաշու ընթերցվածներն ու Ավետարանը խոսում են մի շատ կարեւոր թեմայի մասին, որ է՝ տրտմությունը, այս աշխարհի հոգսը, որ ի վերջո առաջացնում է մահ: Բնականաբար, մեր կյանքում չենք կարող ամբողջովին անտեսել հոգսերը, չենք կարող անտեսել այն մտահոգությունները, որ ե՛լ նյութական, ե՛լ մշակութային հողի վրա փոթորկում են մեզ: Եւ ահա հենց այս տրտմության, մտահոգության, ներքին խռովումի մասին է, որ այսօր խրատում է մեզ ձաշու ընթերցվածը: Պողոս առաքյալը Բ. Կորնթացիս թղթում, հատկապես է. գլխում խոսում է ճմարիտ ապաշխարության մասին՝ փորձություններին, տրտմություններին, մտահոգություններին եւ անհանգստություններին դիմագրավելու ճիշտ եւ քրիստոնեական ձևի մասին: Եւ այս վերլուծությունների համատեքստում է, որ նա սահմանում է շատ կարեւոր մի միտք՝ ապաշխարությունը, որ ըստ Աստծո կամքի է, ճմարիտ է, սակայն տրտմությունը, որ ըստ այս աշխարհի է, առաջացնում է մահ: Պողոս առաքյալն ընդհանրապես ճմարիտ ապաշխարության համար, հատկապես այն հատվածում, որից մի փոքր դրվագ ընթերցվեց այսօր, հինգ հիմնական աստիճան է առանձնացնում: Նախ՝ ճմարիտ ապաշխարողը՝ իր հոգու, սրտի մեջ տրտմությամբ, մտահոգությամբ ինքն իրեն անդրադարձո-

ղը, պետք է իր հոգու ներսը նայի, ինքն իրեն լավագույնս ճանաչի, ապա՝ ինքն իրեն հասկանալուց հետո չպետք է տրվի դատապարտություն եւ ամբաստանություն ոգուն. եթե ինքն իրեն մաքուր գտավ, չի նշանակում, որ պետք է քննադատի մյուսներին՝ համեմատելով իր հետ:

Երրորդ՝ այս երկու կարեւոր քայլից հետո պետք է նաեւ խոսել, հարաբերության մեջ մտնել մյուսների հետ՝ ցույց տալով, որ մեր զգացմունքներն անկեղծ են. այս նույն բանն է անում Պողոս առաքյալը, երբ նամակում անկեղծորեն խոսում է կորնթացիների հետ. «Թեեւ զղջացի, որ ձեզ գրել էի այդ նամակը, բայց քանի որ այն ձեզ բերեց ճշմարիտ ապաշխարություն, ես հիմա ուրախ եմ» (Հմմտ. Բ. Կորնթ. 8-10):

Չորրորդ՝ առօրյա կյանքում, հասարակության մեջ հաճախ դժվարություն ունենք մեր զգացումները կիսելու այլ մարդկանց, նույնիսկ՝ մեր մտերիմների հետ: Եւ այս չորրորդ՝ նախավերջին քայլը, ըստ էության, ամենակարեւորն է, որ սահմանում է Պողոս առաքյալը, որովհետեւ հինգերորդը՝ վերջինը, հենց այդ մտահոգությունը՝ տրտմությունը, հաղթահարելու քայլն է՝ լինել անկեղծ ինքներս մեզ հետ, ուրիշների հետ, որովհետեւ այս բոլոր քայլերից հետո չլինել անկեղծ՝ պարզապես նշանակում է խաբել ամենքին եւ ինքներս մեզ:

Սովորաբար աշխարհի տրտմությունն առաջ է բերում ամենատարբեր զգացումներ. մենք երբեմն նույնիսկ հոգեբանորեն չենք էլ զգում, որ կլանված ենք աշխարհի տրտմությամբ, մտահոգություններով, դժգոհություններով: Այդ բոլորը միասին գումարավում են, կառուցում բարձր պատեր, որտեղից մեզ համար ո՛չ հասանելի է արեւի լույսը, ո՛չ Տիրոջ խոսքի լույսը, եւ մենք մեն մենակ ենք այդ չորս պատերի մեջ, որի քարերը, ըստ էության, մեր առօրյա մտահոգություններն ու տրտմություններն են:

Ահա այս է այն տրտմությունն ու մտահոգությունը, որ Պողոս առաքյալը մահվան պատճառ է համարում: Ավետարանական ընթերցվածում տեսանք, որ Քրիստոս առաքյալներին ասում է. «Դո՛ւք գնացեք եւ նրանց հաց տվեք» (Հմմտ. Մարկ. 2. 37): Առաքյալները չեն ասում՝ «Ինչո՞ւ մենք». նրանք պարզապես հարցնում են՝ «Ինչպե՞ս», եւ անմիջապես գտնում պատասխանը՝ «Գնանք եւ հաց գնենք» (Հմմտ. Մարկ. 2. 37):

Սիրելիներ՛ք, այսօրվա խորհրդածությունն մեջ թույլ տվեք երկու հարց առանձնացնել՝ այս երկու ընթերցումների օրինակով: Սովորաբար տրտմությունները, մտահոգությունները հաղթահարելիս հարցնում ենք. «Ինչպե՞ս, ինչպե՞ս եղավ, որ չհաջողեցի, ինչպե՞ս եղավ, որ մյուսները քննադատեցին ինձ, ինչպե՞ս եղավ, որ...» եւ այլն: Եւ մեր հարաբերու-

թյունն այս ամենի հետ կառուցում ենք ըստ այս «ինչպե՞ս»-ներին տված պատասխանի, մինչդեռ ճշմարիտ տրտմությունը, հոգեւոր ծարավը, որ բերում է ճշմարիտ ապաշխարության, ունի միայն «ինչո՞ւ»-ին տված պատասխան. եթե առաքյալները հարցնեին Քրիստոսին՝ «Ինչո՞ւ մենք հաց տանք», Նա թերեւս անմիջապես պատասխաներ. «Որովհետեւ ես ձեզ եմ ընտրել իբրեւ խոսքի քարոզիչներ, եւ դուք եք, որ կոչված եք հոգեւոր ծարավը հագեցնելու»:

Այդպես է նաեւ մեր պարագայում. հաճախ «ինչո՞ւ»-ի պատասխաններից խուսափում ենք. դրանք արմատական հարցեր են, որ մեզ համար թերեւս շատ հաճախ տհաճ են: «Ինչպե՞ս»-ը միշտ այդ խորքային, արմատական հարցերի արտաքին զգեստն է՝ հանգամանքներ, պարագաներ, որոնք կարող են փոխվել ժամանակի հետ, եւ մեր հարցերն էլ իրենց պատասխաններով կփոխվեն ժամանակի հետ: Բայց մեր հոգեւոր ներքին աշխարհին տրվող արմատական «ինչո՞ւ»-ների պատասխանն է, որ, ըստ էության, չի առաջացնում մահ, այլ բերում է ճշմարիտ ապաշխարության: Մարդ «ինչո՞ւ»-ների պատասխանը կարող է նույնիսկ չգտնել, բայց հարցի արծարծումից անդրադառնալ, որ ինքն իրեն հետզհետե դատապարտում է հոգեւոր մահվան:

Այսօրվա խորհրդածությունը եւ ավետարանական, մարգարեական ընթերցումները հրաշալի նյութ են մեզ համար՝ քառսով, շատ հաճախ ճնշող մտահոգություններով ու տրտմություններով լեցուն այս աշխարհում: Մենք անդրադառնում ենք «ինչպե՞ս»-ներին, ժամանակավոր պարագաներին, հանգամանքներին՝ բաց թողնելով շատ էական կետ՝ մեր ներաշխարհը, մեր հոգու ներքին կարգավորվածությունը, մեր ներաշխարհի ներդաշնակությունը:

Ուստի, եկեք այսօր այս խորհրդածությունների լույսի ներքո մի պահ անդրադառնանք՝ ինչո՞ւ ենք ընտրել Աստծուն հավատալու ճանապարհը, ինչո՞ւ է Աստված մեզ ընտրել իբրեւ Իր ժառանգորդ եւ զավակ, ինչո՞ւ ենք այսօր այստեղ՝ իբրեւ Տիրոջ Մարմնի եւ Արյան հոգեւոր ծարավն ունեցող հավատացյալներ: Կտեսնենք, որ «ինչո՞ւ»-ների շարքը ոչ թե անանցանելի պատեր եւ փակուղի կբերի մեզ, այլ կտա հոգեւոր նորանոր հորիզոններ, ազատ տարածք, որոնք կարիք չենք ունենա հաղթահարելու. պարզապես պետք է թողնենք, որ Քրիստոս, մեր ձեռքից բռնած, մեզ տանի այդ ազատ եւ անսահմանափակ տարածությամբ:

Շնորհք Տառնի մկրտյ ևս Փրկչի Յիսուսի Քրիստոսի կոյրիս ընդ ձեզ ևս ընդ ամենևսեանդ. ամեն: